

5 hektár az 5 hektár

Nyílt levél Apatóczy Istvánnak

Kedves István!

Az Erdészeti Lapok július-augusztusi számában jelent meg „Ledöntött fák nyomában” című cikked. A tőled megszokott lírai stílusban győzködöd a láthatatlan ellenfelet arról, hogy az erdő örök rendjébe mennyire beleillik az az erdőfelújítási gyakorlat, amit Te és céged a „Budántúli Keszin” folytattok. Olvasom a meggyőzően hömpölygő mondatokat, és megérik bennem az elhatározás: írok Neked. Nem mintha az elmúlt hónapokban a te írásod háborított volna fel legjobban a Lapok tarka kínálatából. Éppen azért írok neked, mert jó kapcsolatunkban bízva reménykedem, hogy nem személyes támadásként fogadod soraimat.

A laikus azt látja, hogy a Budakeszi Erdészet területén „erdőtirtás” folyik. A laikus nem én vagyok. Hogy mit lát, azt onnan tudom, hogy felháborodva keresett meg engem, a természetvédelmi szervezet munkatársát. Tornacipőt húztunk, és elindultunk, hogy bejárjuk a területet. Arra készültem, hogy a felháborodott laikusnak útközben elmagyarázom, mi a különbség az erdőirtás és az erdőfelújítás, a tarvágás és a végvágás között. Úgy, ahogy azt az egyetemen megtanultam. Ha egyszerűbb szavakkal is, valami olyasmit akartam elmondani, amit cikkedben te írsz az erdőkről: „Egyetemes örömünk ők, fiatalon ugyanúgy, mint öreg korukban, csak kevesebbet látunk, érzékelünk belőlük, most a fűből.” A Telki-út mentén még egész jól hangzottak mondataim, de a Som-berek vidékén már nagyon hamisan csengtek. Aztán a Szarvas-árok tetején csak álltam, és kezdtem a laikus szemével látni a világot.

– Ez a tarvágás legalább 50 hektáros – mondta útitársam.

– Ez nem tarvágás, hanem végvágás, és az a 10 hektár az út túlsó oldalán idén már befejezett erdősisítés lesz. Ez csak a látszat, hogy itt 50 hektárról hiányzik az erdő – ellenkeztem, de a magyarázat kezdett nagyon szálnalmassá válni.

Próbáld ki, kedves Apatóczy Pista! Menj ki egy kétségbeesett kirándulóval és idézd neki szép soraidat: „A látszólagos fűtengerben, a cserjék sokszínű társaságában hol a bokánkat, hol a térdünket simítják már a cser- és tölgyecsemeték.” Nem mondom, hogy valótlant állítasz, de egy másik mondatod

sokkal elmentárisabb erővel hat: „Mossanság ennek a vidéknek sok lakója úgy érzi a látványból, hogy a megszokott erdőkép helyett a pusztaság köszönt rá.” Nemcsak Budakeszi, Telki, Nagykovácsi és a többi környező falu lakói érezhetik így, hanem azok az állatok is, amelyek élőhelye durván leszűkül. Mintha nem gondolatok volna rájuk eléggé! Én is tanultam a vágáskoncentráció előnyeit, de ezt nem itt a Budai Tájvédelmi Körzetben kellene bizonyítani. Igazad van, hogy örülnünk kell annak, ha a sarjerdőkől mageredetű erdők lesznek. Tudom, hogy ha egyszer végre megjelent az erőteljes újulat, az nagy értéket jelent. Eszem ágában sincs, hogy mindenestül kárhoztassam a munkátokat, mégis azt hiszem, újra kellene gondolni szokásos ügymeneteket.

Mert mi történik mostanában Budakeszi környékén? A magas vadléttség miatt néhány évtizede hatalmas területeket bekerítettetek, most pedig az erdőfelügyelőnek és a természetvédelmi hatóságnak, mint valami rátok mért sorscsapást emlegetitek a kerítést. Nincs mit tenni, a kerítés nagy érték, a felújítással sietni kell, amíg jó állapotban van. Az erdők nagy területen megvannak bontva, alattuk szerencsére ott az újulat. Ez kész helyzet – mondjátok – a jó tölgy és cser újulatot nem lehet veszélyeztetni, hiszen a megbontott állomány hamarosan elkőrisesedne. Ha a gondolatmenetet ideáig elfogadjuk, mire észbe kapunk, a szakember végvágról beszél, a laikus meg hatalmas leterített területeket lát. Aztán alighogy az egyik kerítésen belül befejeződtek a „kényszerműveletek”, újból óriási területeket kerítetek be.

Úgy tűnik, hogy a jelenlegi kényszerhelyzetből a lehető legjobb megoldást próbáljátok kihozni. Hiszen, ahogy írod is, ezek a nagy egykorú erdők az első világháború táján jöttek létre, itt az ideje a felújításuknak. Ám ha most 10-20-50-70 hektáros vágásterületekkel dolgoztok, akkor a következő nyolcvan évre megint biztosítottatok az egykorú állományokat. 100 év múlva csak akkor találhatnának utódaink változatos korösszetételű erdőfoltokat, ha ti most erre törekednétek. Ne haragudj Pista, ki kell mondanom, munkátok látszik, hogy azt cégetek pillanatnyi anyagi érdeke határozza meg. Ez igazából nem meglepő, így van ez sokfelé az országban.

A Pilsa Parkerdő Rt. a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén is hasonlóképpen gazdálkodik. A sajtóban a legtöbb kritika a Budapesti Erdészet munkáját éri, pedig ott hiába voltak sanyarú idők, az elmúlt években nem találtál 5 hektárnál nagyobb vágásterületet. Még egyszer mondom, nem az a legbosszantóbb, hogy munkátokat a gazdasági kényszerek határozzák meg, hanem hogy Te is, mások is, feladatotoknak tekintitek, hogy mindenáron megvédjétek a védhetetlent.

Utolsó bekezdésedben mintegy melleslegesen megjegyzed, hogy üzemtervek alapján, éves engedélyeztetések és ellenőrzések mellett dolgoztok. Ez így igaz. De azért te is tudod, hogy a törvényességgel nincs minden rendben. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény a 33§ 5. bekezdésében a következőket mondja:

Védett természeti területen lévő erdőben a fokozatos felújítást követő végvágás összefüggő kiterjedése az 5 hektárt nem haladhatja meg.

Nyilván más gazdálkodókkal együtt ti is szívesebben hivatkoztok a 6. bekezdésre, de ha alaposan átgondolod a törvényalkotók szándékát, ez aligha adhat számotokra széleskörű felmentést:

A (5) bekezdés a)-b) pontjaiban meghatározott tar-, illetve végvágás kiterjedése növényegészségügyi okból és az újulat fennmaradása érdekében, vagy természetvédelmi indok alapján kivételesen meghaladhatja az ott meghatározott területnagyságot.

Kedves Pista! Szívesen végignézném, hogy a törvény életbe lépése óta hány 5 hektárnál nagyobb vágásterületek volt. Valóban valamennyi kivételes eset volt? De hagyjuk a múltat! Arra kérlek, fontold meg, mi lenne, ha a jövőben ragaszkodnátok a törvény betűjéhez és szelleméhez? Mi lenne, ha legalább a védett területeken a magaszos erdősz eszmékhez méltó gazdálkodás folyna? Szeretném, ha erdészek, természetvédezők, laikusok, mindannyian megvalósítanánk, amit a közelmúlt vitájában Sebeők Jánosnak címezve több erdősz megfogalmazott: Hagyjuk a fellengzős szavakat, figyeljünk a tényekre!

Kezdjük egy egyszerű megállapítással: 5 hektár, az 5 hektár!

Maradok tisztelettel:

Gadó György Pál
WWF–Magyarország